

MOHÁCSI HIRLAP

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Előfizetési ára:
Negyedévre 1 pengő 60 fillér.

Száma: 16 fillér.

Szerkesztőségi 88, kiadóhivatali telefon sz. 67.

A Duna.

Irta: LUKÁCSY ISTVÁN.

Mikor az isteni Gondviselés a magyar népet Ázsia fensíkjairól ide vezérelte a Duna—Tisza völgyébe, a magyar nemzetnek a Duna mellett való letelepülésével két tényező nyert különös rendeltetést: a Duna, hogy kapuja legyen Nyugatnak Kelet felé s a magyar nemzet, hogy őre legyen e kapuban a művelődésnek Kelet barbársága s pusztító támadásai ellenében.

Attól az időtől fogva, mikor honfoglaló őseink vezére, Árpád megittatta lovát a Duna habjaiból s ezzel eljegyezte magyar népét a Dunával s a mellette elterülő országrészszel, mint ahogy a dogék szokták tenni, mikor Velenczét eljegyezték Adriával, a magyar honfoglalás óta összeforrott e hatalmas folyamnak, Európa legfontosabb vízi útjának s az Isten küldötte magyar népek története; már több mint ezer év óta borút s örömet, dicsőséget s nehéz napokat egyaránt váltva egy a sorsunk s egy az életünk a Dunáéval.

Mennyire olvadt össze a Duna történelme a magyar nép életével, bizonyítják a magyar költészet legszebb virágai, melyekkel tele szórja szöke hajkait a magyar irodalom. Szinte legszebb hajításai a magyar literatúrának, mikor a költő a hömpölygő nagy víz csodálatába elmerülve könnyeit ontja a tovasiető habok árjába s a lelke visszaszáll a multba, mikor a Duna hajjai felett a magyar nagyhatalmi állás s dicsőség napja ragyogott.

Ah, mikor még a mienk volt Dévénytől le Orsováig... Mennyi büszkeségtől dagadt a szívünk, mikor néztük, mint árad be a magyar Alföld kebelére, büszke morajlással köszöntve a dévényi

sziklán trónoló Árpád-empléket, végig siklik hűvös erdők ölén, napsütötte hegyhátok árnyas völgyében s fenséges kupola-csarnok alatt vonul ki a Kazán-szorosban Orsova előtt.

A csonkittatlan ország földjének geológiai szervezete alapján épen vizrajzi egysége volt leghatalmasabb fizikai összetartója, midőn Európának leghatalmasabb folyója leghosszabb útját magyar földön futva meg, összegyűjtötte a magyar folyók legnagyobb részét s ezáltal ideális közlekedési egységet biztosított a Kárpátok koszorúja által körülzárt földrészen.

Ma, az ország megcsontásával reánk zudult veszedelmek egyik legnagyobbika a vizrajzi hálózatunk megbontása. Egyetlen jelentősebb folyó sem ered csonka országunk területén; folyásuk alig egy rövidke része esik hazánk földjére; ezzel elvesztettük vízi erőink legnagyobb részét, az Alföld öntözésére oly égetően szükséges víztárolók megépítésének minden lehetőségét s azt a hatalmas víziutat, mely összekötötte a Keletet a Nyugattal s melynek legnagyobb részén a magyar imperium lobogója volt a parancsoló tényező.

Most a Duna csak Szob és Mohács közt folyik a mi országunkban, de még ez a szakasza is nemzetközi s a hajók, melyek a személy- és áruforgalmat lebonyolítják, idegen lobogók alatt szelik a Duna hullámain. Szinte úgy rémlik fel előttünk, mintha jönne e nagy folyam az ismeretlen sötét végtelenségből, sivárságot, életteleniséget s hangtalanságot hordozna árján, hogy azután beleömljön újból a Balkán sötétségébe s reményvesztett örvényébe... Hová lett az a

büszke nagy magyar dunai flotta, mely hordozta az Észak s Nyugat kincseit Délnek s a Dél dús terméseit a Nyugat tárházainak az ország szívéen s az állam székvárosán keresztül?! Az a füstoszlop, mely a gyéren tovasikló hajók kéményeiből felszáll, mint fekete fátyol terül el a tovaszálló habok felett s a magyar génusz gyászát jelenti, hogy a háboru utáni igazságtalan s erőszakos béke szétszakította egymástól a magyar nemzet s folyamának, a Dunának sorsát.

De vajjon szét lehet-e rombolni büntetlenül a természet fenéges rendjét, mely a történelmi Magyarország régi nagy határaiban megnyilatkozott? Ahogy a saint-ger-

maini s trianoni békék tönkre szabdalták a monarchiát, főleg Magyarországot, lehetővé tették Ausztria csatlakozását Németországhoz s szabaddá az utat a német nép számára Kelet felé. A nagynémet keleti expanzió kezdi hatalmas szárnyait kibontani, hogy valóra váltsa száz millió német álmát, megteremtse a gazdasági s politikai érdekszférát az Északi-tengertől a Perzs-öbölíig?!

Nem az ettől való félelem löktet Rothermere lord szavaiban s ajánlja az angol politikának Magyarország felátmasztását s nagygyá tételét...?!

... A felkelő nap hajnalpirja a szöke Duna hullámai felett.

Az összes érdekeltségek megmozdultak a mohácsi aránytalan adókiivetés ellen.

Senki sincs megelégedve az adókiivetéssel. — A pénzügyminiszter az adócsökkentést ígérte, a mohácsi adóhivatal pedig több adót vetett ki. — Majd 10.000 pengővel több az idekiivetés, mint a mult évi. — Sürgős orvoslást kérünk!

Olvasóink bizonyára még emlékezni fognak mult évben irt, az adókiivetéssel foglalkozó ciklünkre, amelyben, egyes kivételeket nem számítva általában arányosnak és igazságosnak mondtuk az adókiivetést. Sajnos az idén ép az ellenkezőjét tapasztaltuk.

Az adókiivetés nemcsak tulmagas, hanem annyira aránytalan, hogy az összes érdekeltségek alapos revíziót sürgetnek.

Utána néztünk a panaszoknak és megdöbbenő dolgokat tudtunk meg. A rossz gazdasági viszonyok az egész ipar és kereskedelemre kihatnak. Ezt belátta a kormány is és a pénzügyminiszter nagyon helyesen csökkentette az adókat,

mert már jogosan attól tartott, hogy összeroppan a nehéz időkben az adóterhek alatt az adózó polgárság.

Hiába volt azonban a pénzügyminiszter helyes intenciója, hiába tárgyalt le az országgyűlés

törvényjavaslatot is már erről, ha a pénzügyi szervek már kissé nagyon is tulbuzgóan abban versenyeznek egymással, hogy ki tud az adózó polgárságtól minél több adót beszedni.

Csökkentés helyett nagyobb adó.

Irhattuk volna alcimnek azt is, hogy »Hogyan dolgozik a mohácsi adóhivatal?«, mert itt keresendő annak hibája, hogy a mohácsiak tulságosan sok adót fizetnek. Az adóhivatalban a szellem lehet rossz, amely nem látja meg a görnyedő polgárság bajait, hanem bürokratikusanktáiba temetkezve ontja a tulmagas kiivetéseket.

Az érdekeltek első és jogos panasza az, hogy akkor, amikor pl. Pécsen

az összes 5000 P alul tétéleket rögzítették, itt Mohácson az adóhivatal nagyon sokaknak felmondott a kisebb adózóknál,

anélkül, hogy ennek okát elfogadhatóan magyarázni lehetne.

A végeredményben aztán sikerült is elérni a hivatalnak azt, hogy az adócsökkentő törvény ellenére, a kormány igen helyes felfogásának dezavválására

az idén Mohácson majd 10.000 P-vel több adót vetettek ki, mint az előző évben, a dolog természetéből folyólag csak a felmondotti tételekkel, akik így átlagban a rögzítettek helyett is fizetik az őrjátszó többletet.

A hivatalos adatok szerint ugyanis az összes adó

1926. évben volt 77.240.38 P
1927. évi kivetés pedig 86.907.00 P

A különbség tehát majd 10.000 P, ami bizony igen tekintélyes szám ha tekintjük, hogy a kormány intenciói szerint az adónak csökkennie kellett.

Még nagyobb ez a szám, ha figyelembe vesszük — s kellett volna ezt az adóhivatalnak is tennie — azt, hogy

a gazdasági és emellett az üzleti viszonyok a múlt évihez képest — 1925. és 1926. számitandó itt — oly annyira rosszabbodtak, hogy ha ezeket figyelembe vennék az adónak legalább 20 — 25% kal kisebbnek kellett volna lennie, nem nagyobb.

Hangsúlyozzuk azt, hogy tulbuzgóság vezeti a kivetőket, amire nagyon érdekes példát mondott egy polgártársunk. Az eset a következő: Mult üzleti évét — bejegyzett cég, szabályszerű könyveket vezet — vesztességgel zárta le, ami bizony igen sok helyen előfordult. Ezt a vesztességet természetesen bevallásában is kitüntette, amit azonban az adóhivatal — tekintve, hogy nagyobb s Mohácson általában jól jövedelmezőnek vélt üzletről van szó — nem hitt el és könyv-

vizsgálatot rendelt el. A könyvszakértők egész napi alapos munka után hivatalosan

megállapították a deficitet s ennek ellenére a cégre mégis 4400 P után vetettek ki kereseti adót s ennek megfelelően jövedelmi adót.

Ennek az eljárásnak az indokolására aztán magunk is nagyon kíváncsiak lennénk.

Megmozdulnak az érdekeltségek.

Az adókiivetés nyilvánosságra kerülése óta az adó kérdése állandóan beszéd tárgyá. Az iparosság az ipartestület útján a felebezések egész tömegét adta be s egyöntetű akcióra is készül. Ugyanezt teszi az OMKE is, amely testület egyébként megbízottait Pécsre is kiküldte, akik megállapították, hogy a pécsi kereskedők határozottan nagy százalékkal kevesebbet fizetnek adóba, a mohácsiakhoz arányítva. A pécsi adóhivatal például az 5000 P aluli adózókat mind rögzítette, de a felmondottaknál is igen érdekes adótételeket találunk, ha a mohácsiakkal összehasonlítjuk. A Dunántul szombati számában kezdte közölni ezeket a tételeket s hogy egy nagyon ismert céget közöljünk a Littke pezsgőgyár 230 P-vel szerepel itt s pld. Mohácson Vorisek Lajos divatárú kereskedőnek 200 P és Treuer Keresztélynek, akinek Mohácson a legkisebb bórkereskedése van, 349 P 50 f az adója. Azt hisszük az összehasonlítás nagyon érdekes és szemléltető.

Az OMKE egyébként vasárnap értekezletet tart ebben az ügyben és egyöntetű nagyszabású eljárásra készül.

Mi az oka a magas adókiivetésnek?

Ha az okát keressük annak, hogy Mohácson miért oly aránytalan az adókiivetés, meg kell néznünk, hogy ki foglalkozik ezzel a munkával?

Mohács r. t. város adóügyi osztálya volna a javaslattevő, de

tudomásunk van arról, hogy az esetek legnagyobb részében az adóhivatal nem fogadta el a város javaslatát, akik pedig legjobban ismerik a polgárság anyagi és kereseti viszonyait.

Maradna tehát az adóhivatal, ahol tudtunkkal három tisztviselő végzi ezt a munkát. Ezek közül az egyik csak pár éve van Mohácson, eléggé zárkózott természetű ember, akit társaságban alig láttunk, aki tehát a mohácsiakat alig ismeri. A másik mohácsi születésű volna, de csak a megszállás óta van Mohácson és ez idő alatt igen kevés tapasztalatot gyűjthetett. A harmadik fiatal tisztviselő, akk tapasztalat és emberismeret szempontjából szóba sem jöhet. Egyébként lehetnek kitünő tisztviselők, de ez a rugója annak, hogy aránytalan az adó.

Az adókiivetést mohácsi tisztviselőknek kellene végezni, ezek közül is annak, aki hosszú évek hivatali és magán tapasztalatára tekinthet vissza, mert csak így érhető el, hogy az adókiivetés általában is helyes legyen.

Nagyon nehéz a kereseti és jövedelmi adó kiivetése, ahol a tisztviselőnek ismerni kell majd minden embert, hogy felül bírálhassa azt, hogy a kiivetés helyes-e, hogy már az első betekintésre megállapíthassa, hogy az adózó bevallása az igazság útján jár-e? Ismerni kell az emberek egymáshoz való vagyoni és jövedelmi arányát s csak akkor ülhet le az íróasztalhoz kivetni adójukat.

A magunk részéről az adókiivetés kérdését addig fogjuk nyilvántartani, míg Mohács polgársága méltányos orvoslást nem kap. Ennek az orvoslásnak alaposnak és gyorsnak kell lennie. Mi, akik mind a mai adómorál be-

rögződésének szükségességét hirdettük, akik igen sokszor az általag gondolkodással szembeszállva lapunk népszerűségét tettük kockára ezzel a ténykedéssel, nem tudjuk hivatásunkat betölteni, ha az igazságtalanságot látjuk az adókiivetésnél.

Okvetlenül szükséges a revízió s épen a fentiek miatt a leg-helyesebbnek tartanók, ha a mohácsiakat alaposan ismerő s azon érdekeltek által kiküldendő bizottságok javaslatát vennék figyelembe, akik minden tételt elbírálnának.

Közöljük egyben, hogy olvasóink részére szívesen adunk helyet egyes panaszok közlésére, akikkel igazságtalanság történt, mert ebben a kérdésben végleges rendet szeretnénk egyszer!

(—Its—).

Nyári közgyűlés a városnál.

A drágaságról és a tisztviselői illetmények felülvizsgálatáról tárgyalt a képviselőtestület.

Szerdán, július hó 27-én délután 3 órakor a városi képviselőtestület rendkívüli közgyűlést tartott, hogy a határidőre kívánt határozatot a tisztviselői s egyéb alkalmazottak illetményeiről szálíthassa. A közgyűlés és képviselők arculatán nagyon meglátszott a nyári meleg, a padsorok tárogtyak az ürességtől s felszólalásra nem igen volt kedve senkinek.

Napirend előtt Bőröcz István szólalt fel a piaci árjelző tábláról s az ezzel kapcsolatos visszasságokról. Kifogásolta, hogy miért nincsenek ilyen árjelzések az üzletekben is, miért csak a krumplik megen hasonló cikkeik árával van bajuk a hatóságoknak, amikor a krumpliból például alig terem anyyi, mint amennyit belevetettek.

A felszólalásra dr. Margitai Lajos polgármester azonnal vála-

SZINHÁZ.

Fehér egér — pirosra festve. — Mánás Miska. — Tisztelem a régi szeretőmet. — Aranymadár. — Kiss Ferenc két parádés szerepe.

Egy szép nő alakon tapadó fekete trikó — a hatás így nem maradhat el, vélték a szerzők, akik ismerik a közönség izlését, ha ugyan izlésnek lehet még nevezni ezt a romlott valamit, amelyben az utóbbi időben már sehogyan sem ismerjük ki magunkat. A külső eszközét a hatásvadászatoknak azután függöny mögé bujtatott így fokozza, amely mögül szerelmes extázisban hívja párját a fehér egér, aki egyébként csak a cím kedvéért fehér, mert egyébként fekete — hotel patkány. És az extázisból aztán jut a darabon végig elég anyag, amit a szerzők — el kell ismerni — nagyon szellemesen kihasználnak s az erkölcsös világnézet nagyobb dicsőségére ennek a szerelmes éjszakának emlékével sikerül is — tolvajt gyurni, a nagyiparos, erkölcsös család fiából...

Hát ez volna az erkölcsi kifejlése a darabnak. Lodomerszky a címszerepet az ő nagy és sokoldalú művészetével alakította, azonban egyéniségéhez valahogyan nem illett ez a szerep. Sárossy Mihály, Mórocz Baba s különösen Békeffy tudásuk javával segítették sikerre a darabot.

Szombaton «Mánás Miska» operettét újították fel. A közönségből nem volt sok, de a szereplők — dicséretükre legyen mondva — mégis jó kedvvel játszották a kedves darabot. Sárossy, Latabár, Mórocz Baba és Takács Rózsi adták a főbb szerepeket.

Vasárnap Erdélyi Miska «Tisztelem a régi szeretőmet» című operettje volt műsoron s talán az volt az oka, hogy oly kevesen voltak a színházban, mert ez a darab már sokszor ment Mohácson. A kedves, kedélyes operettet az operett-együttes szépen hozta színre.

Hétfőn a «Faun»-t hirtelen levették a műsorról és az «Aranymadár» került elő. Az annak idején nagy sikert aratott operett kedves és mindig «ismerős» me-

lódiait szívesen hallgatta a gyér publikum. Takács Rózsi, Mórocz Baba, Sárossy, Latabár alakították jól a főszerepeket.

Uglátszik mégis csak a pénzhány az oka annak, hogy a közönség nem jár színházba. A «Tatárjárás» régi s minden felújításkor szívesen hallgatott melódiaira is csak nagyon kevesen jöttek el, hogy szinte csodálkozunk, hogy megtartották az előadást. Sárossy nagyon szívéhez nőtt szerepe lehetett ez, mert különösen nagy kedvvel énekel. Takács Rózsi kedves hadapród volt, Mórocz Baba Riza bárónője jobb is lehetett volna, Békeffy ismét remekelt s feltűnt Horváth Gyula a béresgazda szerepében, aki a kis szerepet mély megértéssel játszotta.

A színházdirekción a mai fiatal színészgeneráció legkiválóbbikát, Kiss Ferencet, a budapesti Nemzeti Színház tagját hívta le szerdára és csütörtökre vendég szerepelt. Első este Herceg Ferenc gyönyörű 5 felvonásos történelmi színművében, az «Ocskay brigadéros»-ban lépett fel a kiváló

vendégművész, hogy izeltetöt adjon a hősi szerepkör tökéletes megjátszásáról.

Ahogy visszaemlékezünk Kiss Ferenc alakítására s eltűnnek mindazon zavaró momentumok, amelyek az előadáson oly sok jelenetet élvezhetetlenné tettek, Ocskay László alakja egész grandiózus nagyságában élénk tünik. Talán volt és lesz máskor is, aki Ocskay László tragikus személyét tökéletesen színpadra tudja vinni, de a mai magyar színészgenerációból nem válogathatnánk senki mást, aki tökéletesebb lehetne ebben a szerepben Kiss Ferencnél. Testileg, lelkiileg és jellemileg minden színészi erénye megvan Kiss Ferencnek erre a feladatra.

Ocskay brigadéros komor alakja Herceg Ferenc drámájában — tragikus. A rettenhetetlen hős az udvari intrikák narancshéján csúszik el s a lázadó, kalandos vére a megaláztatások után árulásba hajlja. Azonban Heister zsoldja sem az ő szivét, sem vértézeinek szívének nem elégítik ki s mind jobban egyedül marad az áruló kurucvezér s amikor elfogják a kurucok, nincs ereje már

szolt. Kijelentette, hogy sem maximumról, sem irányokról nincs szó. Az akció — párhuzamosan az országos akcióval — arra való, hogy a közvetítők és kofák ne zsarolhassák ki a közönséget. Az elmúlt héten a járásbíró, államrendőrség és a városi tanács kiküldötte tárgyalt a fogantatásidő intézkedéseiről s abban állapodtak meg, hogy a **tanács megbízottja** minden heti vásáron a reggel 8 óráig kialakult napi árat felírja a táblára s azt büntetik meg, aki a későbbi órákban ezen áraknál indokolatlanul magasabb árat kér, mivel ez a ténykedése az eladónak már — zsarolás. Egyes konkrét esetekre válaszolva kijelentette a polgármester, hogy az államrendőrség nem folyhat be az ármegállapításba, sem pedig nem kényszerítheti az eladót árujának eladására s az ilyen esetek többé nem is fordulhatnak elő.

Schmidt Lajos (közbeszól): Teljesen értelmetlen s a termelők zaklatására szolgál az egész intézkedés!

Ezek után a polgármester elparantálta az elhunyt **Csernoch János** bíboros-hercegprímás és **Stajevics János** képviselőtestületi tagot, aki 1872-től tagja volt a városi képviselőtestületnek s az azóta eltelt 55 évből, mintegy 20 esztendőig **egyedül** diktálta a város fejlődésének iramát. Szülővárosa iránti szeretete s törhetetlen hazaszeretete voltak legtündöklőbb erényei. Indítványozta, hogy az elhunyt érdemeit jegyzőkönyvben örökítsék meg.

A polgármester felszólalását a közgyűlés egyhangulag elfogadta. Ezután került csak sor a két pontból álló napirend letárgyalására.

Szünstein Alajos pénzügyi tanácsnok ismerteti az önkormányzati testületek háztartása hatályosabb ellenőrzéséről szóló törvényt, amely szabályozza a városi tisztviselők pótlétményeit, melyeket csak kivételes esetekben lehet engedélyezni s az a törzsfizetés 50

százalékát nem haladhatja meg. Az itteni — már közgyűlésileg megszavazott — pótlétményeket a következőképpen rendezték:

Margitai Lajos dr. polgármester kap havi 272 P reprezentációs költséget;

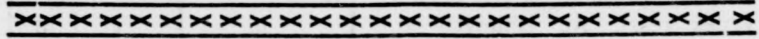
Lipokátics János főjegyző eddig élvezett 11 kat. hold 69 □ öl földjét a város havi 90 pengős járulékával megváltja, mivel ez: után természetbeni járulékat egy városi alkalmazott sem kaphat.

Margitai Lajos dr., **Lipokátics János**, **Szünstein Alajos** és **Éva**

László A) és B) csoportbeli fizetőkülönbötét személyi pótlékként megszavazza arra az időre, míg az A) csoportba be nem kerülnek.

Ugyancsak rendezte a közgyűlés a becsüsök, végrehajtók, forgalmi ellenőrök kiküldetési átalányát, valamint megváltotta a csordás kerthasználatát, a kertész és gyepmester fajrandóságát.

Végül **Lipokátics János** főjegyző bejelentette, hogy a polgármester öt heti szabadságát igénybe vette, mellyel a közgyűlés véget is ért.

A mohácsi fogadalmi templom céljaira gyűjtött pénzt elköltötte egy gyűjtő ügynök.

Állítólag a Mohácsi Emlékmű Bizottság, illetve Enes (?) György budapesti vállalkozó megbízásából gyűjtött. — Vannak-e még ilyen ügynökök a gyűjtésnél foglalkoztatva? — Harminc százalék jutalékra gyűjtött saját beismerése szerint.

Az egyik pécsi napilapban a következő érdekes hírt olvastuk:

«**Aki a mohácsi fogadalmi templom helyett a maga céljaira gyűjtött Sopronmegyében.** A soproni kir. törvényszék szüneti büntető hármastanácsa **Alapi György** tanácselnök elnöklelte alatt e hétén vonta felelősségre **Leitschacher Ernő** sághujfalusi magántisztviselőt, aki a mohácsi fogadalmi templom céljaira gyűjtött pénzből 788 pengőt a saját céljaira fordított. A vádirat szerint **Leitschacher Ernő** a Mohácsi Emlékmű Bizottság, illetve **Enes György** budapesti vállalkozó megbízásából gyűjtést rendezett a mohácsi fogadalmi templom céljaira. Sopronvármegyét 1926. novemberétől 1927. májusáig járta végig. Ez alatt az idő alatt tekintélyes összeget gyűjtött össze, de nem számolt el. Mint utólag kiderült, a 788 pengőn elegánsan felöltözködött. A tárgyaláson **Leitschacher** csak annyit ismert be, hogy az utolsó gyűjtőivel nem számolt el. A többi pénzt min-

dig leadta. Megnevezett két embert, akikkel az elszámolás időközben megejtette. Lakhelyüket azonban nem tudta megmondani. Az utolsó alkalommal azonban a neki járó 30 százalékot nem vonta le és ezért szerinte jogosan tartotta vissza az utolsó gyűjtőivel szerepelt összeget. A tanúk kihallgatása, valamint a vád- és védőbeszéd elhangzása után a bíróság bűnösnek mondta ki **Leitschacher Ernőt** és a fenti cselekményért 7 hónapi börtönre ítélte. Az ítélet jogerős.»

A hír nagyon meglepett bennünket s azt hisszük igen sokakat Mohácson, mert nem tudtuk azt, hogy ügynökök járják az országot, akik a mohácsi fogadalmi templom céljaira gyűjtenek. Még most is kételkedünk ennek a megbízásnak a valódiságában,

mert lehetetlennek tartjuk, hogy a kegyeletes rendeltetésű emlékmű gyűjtésére ügynököket állítsanak be, akik mint a fentiekben olvasható,

másra, minthogy megadja magát.

Kiss Ferenc fölényes tudással, de egész magyar szívvél játszotta meg ezt az átváltozást s különösen az utolsó felvonása volt felejthetetlen művészi élmény, amikor a kurucfarkas átalakul szendő, szomorú emberré.

Ha volt is **Kiss Ferenc** alakításában imitt-amott fakultabb rész — nem ő az oka. Akármilyen robusztus színészi erő is ő, az egész színtársulatot nem tudhatja magával emelni. Az általános szürkeségből nem könnyű felemelkedni, a relief főalakja akármilyen művészi is, veszít fényéből, ha a mellékalakok gyenge kéz munkája...

A kiváló főszereplő mellett **Ladomerszky Margit** Dilije és **Békeffy Róbert** Palósza emelkedett ki. **Ladomerszky** nagyon nehéz szerepében igaz, hogy nem adott tökéleteset, de minden szava, minden mozdulata csupa igéret volt. Jó alakot vitt a színpadra **Hortobágyi** is, csak kissé tompán hatott az öreg vikárius meghiggadt, önző álnoksága, amely jellemvonás pedig karakterisztikumával éles hangsúlyo-

zást kíván. Nem mondjuk, hogy a többiek között nem voltak jók, de a rendezésnek nagyon nagy figyelemmel kellene lenni, hogy az amúgy is erős nivódifferenciát ne mélyítse még a szerep-nemtudás és rendezés egyéb hiányosságai.

Mindenesetre visszaemlékezni **Kiss Ferenc** alakítására kellemesebb, mint magát az egész előadást végig nézni.

Gárdonyi Géza *A bor* című 3 felvonásos falusi történetében új utat vágott a múlt századbeli népszínműnek s a nótás-táncos mese helyébe reális, igaz történet került. **Gárdonyi** éles szeme ebben a darabban is meglátta a magyar paraszt való képét s író-művészete úgy rajzolta meg darabjában, ahogy ő látta. **Baracs Imre** egy mulatásából az ő kis életére határtalan baj származik, azaz származna, ha a szívekben levő tiszta, megbocsátó szeretet árja lassan fel ne emelné s egymáshoz nem vinné elfelejtethetetlenül azokat, akik egymást szeretik. A mese vékony, tisztán csörgedező palak, a szereplők

sem beszélnek sokat, inkább a hallgatásukkal mondják el a mondanivalójukat...

Ilyen darabot eljátszani, különösen annak főalakját színpadra vinni — ehhez maradéktalan, ősi erejű, színtiszta színművészet kell. És ehhez a sokhoz is kell még sok olyan testi és lelki tulajdonság, amely **Kiss Ferenc**ben oly gyönyörűen megvan, hogy **Baracs Imrét** úgy adhassa, ahogyan abból a lependi verekkel áztatott földből kinőtt. Csodálta mindenki **Kiss Ferenc** játékát! Hol volt az ő alakítása azoktól a szokványos, vértelen, papírból való parasztalakoktól, amelyekkel a vidéki társulatok mindenre kapható tagjaikkal elárasztják a vidéki színpadokat? **Kiss Ferenc** nem kirakati babú, néprajzi kiállításra szánt paraszt volt, hanem az a paraszt, akit megtalálunk, ha ki-megyünk a földekre avagy a tanya-kra. Itt volt a művészet próbája. Mennyi színész van, aki szívhezszólóan megjátssza a szomorkodó, örülő, dühöngő, megbékülő embert, de megjátszani a típust, például a parasztot, aki bár ember, de nem úgy szomorkodik,

ebből 30 százalék jutalékot kapjanak.

A sorokból azonban valami még súlyosabb olvasható ki. És pedig az, hogy valami **Enes György** nevű budapesti vállalkozó bizta volna meg a bűn útjára tévedt tisztviselőt a gyűjtéssel s ha ez igaz, akkor ennek a gyűjtésnek olyan a színezete, mintha

a gyűjtést egy nagyvállalkozó vette volna a kezébe, aki alvállalkozóknak, ügynököknek adja ki s bizonyára maga is kap holmi részesedést az összeszedett pénzből.

Mindezt persze csak feltételezzük, mert nincs tudomásunk arról, hogy igaz-e **Leitschacher** vallomása. Azt sem tudjuk hamarosan, hogy ebben a pillanatban ki kezeli a fogadalmi templom ügyeit. Az ünnepségek alatt a város kezében voltak, de úgy tudjuk, azóta már átadták az Emlékmű Bizottságnak, azonban, hogy ennek nevében ki bizta meg a vállalkozókat, azt mi is szeretnénk tudni.

Már előre is kijelentjük azonban, hogy ha ez igaz, sem mi, sem pedig a nagyközönség ezt az eszközt helyeseim nem fogja. A fogadalmi templom gyűjtésére a katolikus papság, a katolikus társadalom és egyesületei lennének illetékesek, amikor minden fillér, amit az ország közönsége a szent célra ad, tényleg oda is jutna, mert lehetetlennek tartjuk, hogy ezekből a pénzekből bárki is profitot kapjon.

~~~~~

— A Magyarországi Munkások Rokkantségélyző és Nyugdíjgyulete mohácsi fiókjá folyó hó 31-én, vasárnap délután 3 órakor a Tóth-féle vendéglőben levő egyleti helyiségében választmányi ülést tart. A tárgysorozat fontosságára való tekintettel a választmányi tagok minél nagyobb számban való szíves megjelenését kéri az elnök.

örül, dühöng, megbékül mint a többi ember, hanem úgy, ahogy a magyar paraszt. És itt nem tévedt **Kiss Ferenc** egy hajszálnyit sem, mer úgy a közepébe talált, hogy a szívünk rengett belé.

Az előadás is kellemesebb volt az Ocskay brigádérosnál. Jobb, szívesebb s színesebb környezetben játszhatott a kiváló vendégművész s nem volt semmi különösebb, ami rontotta volna az ő nagyerejű játékát s megbűvölő hallgatását. **Ladomerszky Margit** poétikus felesége, **Hortobágyi** zamatos, kitűnő öreg parasztja, **Sárossy, Vécsey, Mórocz, Szakács Teri, Békeffy, Déry, Horváth** és **Poór** jó karrakterfigurái, megfelelő keretet biztosítottak a főszereplőnek.

Sajnos, a mohácsi közönség — szomorú volt ezt látni — a darabot nem eléggé értékelve, — nem töltötte meg egészen a színházat, de akik ott voltak, azok oly lelkesedéssel ünnepelték **Kiss Ferenc**et, ami felért felétlenül egy zsufozt ház lappásával.

anélkül, hogy ennek okát elfogadhatóan magyarázni lehetne.

A végeredményben aztán sikerült is elérni a hivatalnak azt, hogy az adócsökkentő törvény ellenére, a kormány igen helyes felfogásának dezavválására

az idén Mohácson majd 10.000 P-vel több adót vetettek ki, mint az előző évben, a dolog természetéből folyólag csak a felmondott tételekkel, akik így átlagban a rögzítettek helyett is fizetik az óriási többletet.

A hivatalos adatok szerint ugyanis az összes adó

1926. évben volt 77.240.38 P
1927. évi kivetés pedig 86.907.00 P

A különbség tehát majd 10.000 P, ami bizony igen tekintélyes szám ha tekintjük, hogy a kormány intenciói szerint az adónak csökkennie kellett.

Még nagyobb ez a szám, ha figyelembe vesszük — s kellett volna ezt az adóhivatalnak is tennie — azt, hogy

a gazdasági és emellett az üzleti viszonyok a múlt évihez képest — 1925. és 1926. számitandó itt — oly annyira rosszabbodtak, hogy ha ezeket figyelembe vennék az adónak legalább 20—25%^o kal kisebbnek kellett volna lennie, nem nagyobbban.

Hangsúlyozzuk azt, hogy tulbuzgóság vezeti a kivetőket, amire nagyon érdekes példát mondott egy polgártársunk. Az eset a következő: Mult üzleti évét — bejegyzett cég, szabályszerű könyveket vezet — veszteséggel zárta le, ami bizony igen sok helyen előfordult. Ezt a veszteséget természetesen bevallásában is kitüntette, amit azonban az adóhivatal — tekintve, hogy nagyobb s Mohácson általában jól jövedelmezőnek vélt üzletről van szó — nem hitt el és könyv-

vizsgálatot rendelt el. A könyvszakértők egész napi alapos munka után hivatalosan

megállapították a deficitet s ennek ellenére a cégre mégis 4400 P után vetettek ki kereseti adót s ennek megfelelően jövedelmi adót.

Ennek az eljárásnak az indokolására aztán magunk is nagyon kíváncsiak lennénk.

Megmozdulnak az érdekeltségek.

Az adókiadás nyilvánosságra kerülése óta az adó kérdése állandóan beszéd tárgyá. Az iparosság az ipartestület útján a felebbeadások egész tömegét adta be s egyöntetű akcióra is készült. Ugyanezt teszi az OMKE is, amely testület egyébként megbízottait Pécsre is kiküldte, akik megállapították, hogy a pécsi kereskedők határozottan nagy százalékkal kevesebbet fizetnek adóba, a mohácsiakhoz arányitva. A pécsi adóhivatal például az 5000 P aluli adózókat mind rögzítette, de a felmondottaknál is igen érdekes adótételeket találunk, ha a mohácsiakkal összehasonlítjuk. A Dunántul szombati számában kezdte közölni ezeket a tételeket s hogy egy nagyon ismert céget közöljünk a Litke pészgőgyár 230 P-vel szerepel itt s pld. Mohácson Vorisek Lajos divatáru kereskedőnek 200 P és Treuer Keresztélynek, akinek Mohácson a legkisebb bórkereskedése van, 349 P 50 f az adója. Azt hisszük az összehasonlítás nagyon érdekes és szemléltető.

Az OMKE egyébként vasárnap értekezletet tart ebben az ügyben és egyöntetű nagyszabású eljárásra készül.

Mi az oka a magas adókiadásnak?

Ha az okát keressük annak, hogy Mohácson miért oly aránytalan az adókiadás, meg kell néznünk, hogy ki foglalkozik ezzel a munkával?

Mohács r. t. város adóügyi osztálya volna a javaslattevő, de

tudomásunk van arról, hogy az esetek legnagyobb részében az adóhivatal nem fogadta el a város javaslatát, akik pedig legjobban ismerik a polgárság anyagi és kereseti viszonyait.

Maradna tehát az adóhivatal, ahol tudunkkal három tisztviselő végzi ezt a munkát. Ezek közül az egyik csak pár éve van Mohácson, eléggé zárkózott természetű ember, akit társaságban alig láttunk, aki tehát a mohácsiakat alig ismeri. A másik mohácsi születésű volna, de csak a megszállás óta van Mohácson és ez idő alatt igen kevés tapasztalatot gyűjthetett. A harmadik fiatal tisztviselő, akk tapasztalat és emberismeret szempontjából szóba sem jöhet. Egyébként lehetnek kitűnő tisztviselők, de ez a rugója annak, hogy aránytalan az adó.

Az adókiadást mohácsi tisztviselőknek kellene végezni, ezek közül is annak, aki hosszú évek hivatali és magán tapasztalatára tekinthet vissza, mert csak így érhető el, hogy az adókiadás általában is helyes legyen.

Nagyon nehéz a kereseti és jövedelmi adó kiadása, ahol a tisztviselőnek ismerni kell majd minden embert, hogy felül bírálhassa azt, hogy a kiadás helyes-e, hogy már az első betekintésre megállapíthassa, hogy az adózó bevallása az igazság útján jár-e? Ismerni kell az emberek egymáshoz való vagyoni és jövedelmi arányát s csak akkor ülhet le az íróasztalhoz kiadni adójukat.

A magunk részéről az adókiadás kérdését addig fogjuk nyilvántartani, míg Mohács polgársága méltányos orvoslást nem kap. Ennek az orvoslásnak alaposnak és gyorsnak kell lennie. Mi, akik mind az adómorál be-

rögzítésének szükségességét hirdettük, akik igen sokszor az átlag gondolkodással szembeállva lapunk népszerűségét tettük kockára ezzel a ténykedéssel, nem tudjuk hivatásunkat betölteni, ha az igazságtalanságot látjuk az adókiadásnál.

Okvetlenül szükséges a revízió s épen a fentiek miatt a leg-helyesebbnek tartanók, ha a mohácsiakat alaposan ismerő s azon érdekelték által kiküldendő bizottságok javaslatát vennék figyelembe, akik minden tételt elbírálnának.

Közöljük egyben, hogy olvasóink részére szívesen adunk helyet egyes panaszok közlésére, akikkel igazságtalanság történt, mert ebben a kérdésben végleges rendet szeretnénk egyszer!

(—Its—)

Nyári közgyűlés a városnál.

A drágaságról és a tisztviselői illetmények felülvizsgálatáról tárgyalt a képviselőtestület.

Szerdán, július hó 27-én délután 3 órakor a városi képviselőtestület rendkívüli közgyűlést tartott, hogy a határidőre kívánt határozatot a tisztviselői s egyéb alkalmazottak illetményeiről szálithassa. A közgyűlés és képviselők arculatán nagyon meglátszott a nyári meleg, a padsorok tárogtyak az ürességtől s felszólalásra nem igen volt kedve senkinek.

Napirend előtt Bőröcz István szólalt fel a piaci árjelző tábláról s az ezzel kapcsolatos visszahívásokról. Kifogásolta, hogy miért nincsenek ilyen árjelzősek az üzletekben is, miért csak a krumpli meg hasonló cikkek árával van bajuk a hatóságoknak, amikor a krumpliból például alig terem anynyi, mint amennyit belevetettek.

A felszólalásra dr. Margitai Lajos polgármester azonnal vála-

SZINHÁZ.

Fehér egér — pirosra festve. — Mágnás Miska. — Tisztelem a régi szeretőmet. — Aranymadár. — Kiss Ferenc két parádés szerepe.

Egy szép női alakon tapadó fekete trikó — a hatás így nem maradhat el, vélték a szerzők, akik ismerik a közönség izlését, ha ugyan izlésnek lehet még nevezni ezt a romlott valamit, amelyben az utóbbi időben már sehogyan sem ismerjük ki magunkat. A külső eszközét a hatásadásokat azután függöny mögé bújtatott ágy fokozza, amely mögöl szerelmes extázisban hívja párját a fehér egér, aki egyébként csak a cím kedvéért fehér, mert egyébként fekete — hotel patkány. És az extázisból aztán jut a darabon végig elég anyag, amit a szerzők — el kell ismerni — nagyon szellemesen kihasználnak s az erkölcsös világnézet nagyobb dicsőségére ennek a szerelmes éjszakának emlékével sikerül is — tolvajt gyurni, a nagyiparos, erkölcsös család fiából...

Hát ez volna az erkölcsi kifejlése a darabnak. Ladomerszky a címszerepet az ő nagy és sokoldalú művészetével alakította, azonban egyéniségéhez valahogyan nem illett ez a szerep. Sárossy Mihály, Mórocz Baba s különösen Békeffy tudásuk javával segítették sikerre a darabot.

Szombaton «Mágnás Miska» operettet ujtották fel. A közönségből nem volt sok, de a szereplők — dicséretükre legyen mondva — mégis jó kedvvel játszották a kedves darabot. Sárossy, Latabár, Mórocz Baba és Takács Rózsai adták a főbb szerepeket.

Vasárnap Erdélyi Miska «Tisztelem a régi szeretőmet» című operettje volt műsoron s talán az volt az oka, hogy oly kevesen voltak a színházban, mert ez a darab már sokszor ment Mohácson. A kedves, kedélyes operettet az operett-együttes szépen hozta színre.

Hétjón a «Faun»-t hirtelen levetették a műsorról és az «Aranymadár» került elő. Az annak idején nagy sikert aratott operett kedves és mindig «ismerős» me-

lődiáit szívesen hallgatta a gyér publikum. Takács Rózsai, Mórocz Baba, Sárossy, Latabár alakították jól a főszerepeket.

Ugyálszik mégis csak a pénzhíány az oka annak, hogy a közönség nem jár színházba. A «Tatárjárás» régi s minden felújítások szívesen hallgatott melődiáira is csak nagyon kevesen jöttek el, hogy szinte csodálkoztunk, hogy megtartották az előadást. Sárossy nagyon szívéhez nőtt szerepe lehetett ez, mert különösen nagy kedvvel énekelt. Takács Rózsai kedves hadapród volt, Mórocz Baba Riza bárónője jobb is lehetett volna, Békeffy ismét remekelt s feltűnt Horváth Gyula a béresgazda szerepében, aki a kis szerepet mély megértéssel játszotta.

A színházdirekción a mai fiatal színészgeneráció legkiválóbbikát, Kiss Ferencet, a budapesti Nemzeti Színház tagját hívta le szerdára és csütörtökre vendégszerepleni. Első este Herceg Ferenc gyönyörű 5 felvonásos történelmi színművében, az «Ocskay brigadéros»-ban lépett fel a kiváló

vendégművész, hogy izletőt adjon a hősi szerepkör tökéletes megjátszásáról.

Ahogy visszaemlékezünk Kiss Ferenc alakítására s eltűnnek mindazon zavaró momentumok, amelyek az előadáson oly sok jelenetet élvezhetetlenné tettek, Ocskay László alakja egész grandiózus nagyságában élénk tűnik. Talán volt és lesz máskor is, aki Ocskay László tragikus személyét tökéletesen színpadra tudja vinni, de a mai magyar színészgenerációból nem válogathatnánk senki mást, aki tökéletesebb lehetne ebben a szerepben Kiss Ferencnél. Testileg, lelkileg és jellemileg minden színészi érénye megvan Kiss Ferencnek erre a feladatra.

Ocskay brigadéros komor alakja Herceg Ferenc drámájában — tragikus. A rettenhetetlen hős az udvari intrikák narancshéján csúszik el s a lázadó, kalandos vére a megaláztatások után árulásba hajlja. Azonban Heister zsoldja sem az ő szívét, sem vítezeinek szívét nem elégítik ki s mind jobban egyedül marad az áruló kurucvezér s amikor elfogják a kurucok, nincs ereje már

szolt. Kijelentette, hogy sem máximalásról, sem irányárakról nincsen szó. Az akció — párhuzamosan az országos akcióval — arra való, hogy a közvetítők és kofák ne zsarolhassák ki a közönséget. Az elmúlt héten a járásbíró, államrendőrség és a városi tanács kiküldötte tárgyalta a foganatosítandó intézkedésekről s abban állapodtak meg, hogy a **tanács megbízottja** minden heti vásáron a reggel 8 óráig kialakult napi árat felírja a táblára s azt büntetik meg, aki a későbbi órákban ezen árnál indokolatlanul magasabb árat kér, mivel ez a ténykedése az eladónak már — zsarolás. Egyes konkrét esetekre válaszulva kijelentette a polgármester, hogy az államrendőrség nem folyhat be az ármegeállapításba, sem pedig nem kényszerítheti az eladót árujának eladására s az ilyen esetek többé nem is fordulhatnak elő.

Schmidt Lajos (közbeszó): Teljesen értelmetlen s a termelők zaklatására szolgál az egész intézkedés!

Ezek után a polgármester elmentálta az elhunyt **Csernoch János** bíboros-herceggímást és **Stajevics János** képviselőtestületi tagot, aki 1872-től tagja volt a városi képviselőtestületnek s az azóta eltelt 55 évből, mintegy 20 esztendőig **egyedül** dikálta a város fejlődésének iramát. Szülővárosa iránti szeretete s törhetetlen hazaszeretete voltak legtündöklőbb erényei. Indítványozta, hogy az elhunyt érdemeit jegyzőkönyvben örökítsék meg.

A polgármester felszólalását a közgyűlés egyhangulag elfogadta. Ezután került csak sor a két pontból álló napirend letárgyalására.

Szünstein Alajos pénzügyi tanácsnok ismerteti az önkormányzati testületek háztartása hatályosabb ellenőrzéséről szóló törvényt, amely szabályozza a városi tisztviselők pótlletményeit, melyeket csak kivételes esetekben lehet engedélyezni s az a törzsfizetés 50

százalékát nem haladhatja meg. Az itteni — már közgyűlésileg megszavazott — pótlletményeket a következőképpen rendezték:

Margitai Lajos dr. polgármester kap havi 272 P reprezentációs költséget;

Lipokátics János főjegyző eddig élvezett 11 kat. hold 69 □ öl földjét a város havi 90 pengos járulékkal megváltja, mivel ez után természetbeni járulékot egy városi alkalmazott sem kaphat.

Margitai Lajos dr., **Lipokátics** János, **Szünstein** Alajos és **Éva**

László A és **B**) csoportbeli fizeteskülönbözetét személyi pótlletként megszavazza arra az időre, míg az **A**) csoportba be nem kerülnek.

Ugyancsak rendezte a közgyűlés a becsüsök, végrehajtók, forgalmi ellenőrök kiküldetési átalányát, valamint megváltotta a csordás kerthasználatát, a kertész és gyepmester fajáradását.

Végül **Lipokátics** János főjegyző bejelentette, hogy a polgármester öt heti szabadságát igénybe vette, mellyel a közgyűlés véget is ért.

A mohácsi fogadalmi templom céljaira gyűjtött pénzt elköltötte egy gyűjtő ügynök.

Állítólag a Mohácsi Emlékmű Bizottság, illetve Enes (?) György budapesti vállalkozó megbízásából gyűjtött. — Vannak-e még ilyen ügynökök a gyűjtésnél foglalkoztatva? — Harminc százalék jutalékra gyűjtött saját beismerése szerint.

Az egyik pécsi napilapban a következő érdekes hírt olvastuk:

«Aki a mohácsi fogadalmi templom helyett a maga céljaira gyűjtött Sopronmegyében. A soproni kir. törvényszék szüneti büntető hármastanácsa Alapi György tanácselnök elnökle alatt e hétén vonta felelősségre Leitschacher Ernő sághujfalusi magántisztviselőt, aki a mohácsi fogadalmi templom céljaira gyűjtött pénzből 788 pengót a saját céljaira fordított. A vádirat szerint Leitschacher Ernő a Mohácsi Emlékmű Bizottság, illetve Enes György budapesti vállalkozó megbízásából gyűjtést rendezett a mohácsi fogadalmi templom céljaira. Sopronvármegyét 1926. novemberétől 1927. májusáig járta végig. Ez alatt az idő alatt tekintélyes összeget gyűjtött össze, de nem számolt el. Mint utólag kiderült, a 788 pengón elegánsan felöltözködött. A tárgyaláson Leitschacher csak annyit ismert be, hogy az utolsó gyűjtőivel nem számolt el. A többi pénzt min-

dig leadta. Megnevezett két embert, akikkel az elszámolást időközben megejtette. Lakhelyüket azonban nem tudta megmondani. Az utolsó alkalommal azonban a neki járó 30 százalékot nem vonta le és ezért szerinte jogosan tartotta vissza az utolsó gyűjtőivel szerepelt összeget. A tanúk kihallgatása, valamint a vád- és védőbeszéd elhangzása után a bíróság bűnösnek mondta ki Leitschacher Ernőt és a fenti cselekményért 7 hónapi börtönrre ítélte. Az ítélet jogerős.»

A hír nagyon meglepett bennünket s azt hisszük igen sokakat Mohácson, mert nem tudtuk azt, hogy ügynökök járnak az országot, akik a mohácsi fogadalmi templom céljaira gyűjtenek. Még most is kételkedünk ennek a megbízásnak a valóságában,

mert lehetetlennek tartjuk, hogy a kegyeletes rendeltetésű emlékmű gyűjtésére ügynököket állítsanak be, akik mint a fentiekben olvasható,

másra, minthogy megadja magát.

Kiss Ferenc fölényes tudással, de egész magyar szívről játszott meg ezt az átváltást s különösen az utolsó felvonása volt felejthetetlen művészi élmény, amikor a kurucfarkas átalakul szenvedő, szomorú emberré.

Ha volt is Kiss Ferenc alakításában imitt-amott fakultabb rész — nem ő az oka. Akármilyen robusztus színészi erő is ő, az egész szintársulatot nem tudhatja magával emelni. Az általános szűkeségből nem könnyű felemelkedni, a relief főalakja akármilyen művészi is, veszít fényéből, ha a mellékalakok gyenge kéz munkája...

A kiváló főszereplő mellett **Ladomerszky Margit** Dillije és **Békeffy Rébert** Palószja emelkedett ki. **Ladomerszky** nagyon nehéz szerepben igaz, hogy nem adott tökéleteset, de minden szava, minden mozdulata csupa ígéret volt. Jó alakot vitt a színpadra **Hortobágyi** is, csak kissé tompán hatott az öreg vikárius meghiggadt, önző álnoksága, amely jellemvonás pedig karakterisztikumával éles hangsúlyo-

zást kíván. Nem mondjuk, hogy a többiek között nem voltak jók, de a rendezésnek nagyon nagy figyelemmel kellene lenni, hogy az amúgy is erős nivódifferenciát ne mélyítse még a szerep-mentudás és rendezés egyéb hiányosságai.

Mindenesetre visszaemlékezni Kiss Ferenc alakítására kellemesebb, mint magát az egész előadást végig nézni.

Gárdonyi Géza *A bor* című 3 felvonásos falusi történetében új utat vágott a mult századbeli népszínműnek s a nótás-táncos mese helyébe reális, igaz történet került. **Gárdonyi** éles szeme ebben a darabban is meglátta a magyar paraszt való képét s íróművésze úgy rajzolta meg darabjában, ahogy ő látta. **Baracs Imre** egy mulatásából az ő kis életére határtalan baj származik, azaz származna, ha a szívekben levő tisztá, megbocsátó szeretet árja lassan fel ne emelné s egymáshoz nem vinné eltéveszthetetlenül azokat, akik egymást szeretik. A mese vékony, tisztán csörgedező palak, a szereplők

sem beszélnek sokat, inkább a halgatásukkal mondják el a mondanivalójukat...

Ilyen darabot eljátszani, különösen annak főalakját színpadra vinni — ehhez maradéktalan, ősi erejű, szintiszta színművészet kell. És ehhez a sokhoz is kell még sok olyan testi és lelki tulajdonság, amely **Kiss Ferenc**ben oly gyönyörűen megvan, hogy **Baracs Imrét** úgy adhassa, ahogyan abból a lependi verejtékekkel áztatott földből kinőtt. Csodálta mindenki **Kiss Ferenc** játékát! Hol volt az ő alakítása azoktól a szokványos, vértelen, papírból való parasztalakoktól, amelyekkel a vidéki társulatok minderre kapható tagjaikkal elárasztják a vidéki színpadokat? **Kiss Ferenc** nem kirakati bábú, néprajzi kiállításra szánt paraszt volt, hanem az a paraszt, akit megtalálunk, ha kimegyünk a földekre avagy a tanyaakra. Itt volt a művészet próbája. Mennyi színész van, aki szívhezszólan megjátssza a szomorkodó, örülő, dühöngő, megbékülő embert, de megjátszani a típust, például a parasztot, aki bár ember, de nem úgy szomorkodik,

ebből 30 százalék jutalékot kapjanak.

A sorokból azonban valami még sulyosabb olvasható ki. És pedig az, hogy valami **Enes György** nevű budapesti vállalkozó bizta volna meg a bűn utjára tévedt tisztviselőt a gyűjtéssel s ha ez igaz, akkor ennek a gyűjtésnek olyan a színezete, mintha

a gyűjtést egy nagyvállalkozó vette volna a kezébe, aki alvállalkozóknak, ügynököknek adja ki s bizonyára maga is kap holmi részesedést az összeszedett pénzből.

Mindezt persze csak feltételezzük, mert nincs tudomásunk arról, hogy igaz-e **Leitschacher** vallomása. Azt sem tudjuk hamarosan, hogy ebben a pillanatban ki kezeli a fogadalmi templom ügyeit. Az ünnepségek alatt a város kezében voltak, de úgy tudjuk, azóta már átadták az Emlékmű Bizottságnak, azonban, hogy ennek nevében ki bizta meg a vállalkozókat, azt mi is szeretnénk tudni.

Már előre is kijelentjük azonban, hogy ha ez igaz, sem mi, sem pedig a nagyközönség ezt az eszközt helyesebbé nem fogja. A fogadalmi templom gyűjtésére a katolikus papság, a katolikus társadalom és egyesületei lennének illetékesek, amikor minden fillér, amit az ország közönsége a szent célra ad, tényleg oda is jutna, mert lehetetlennek tartjuk, hogy ezekből a pénzekből bárki is profitot kapjon.

— A Magyarországi Munkások Rokkantségélyző és Nyugdíjgyűlése mohácsi fiókjá folyó hó 31-én, vasárnap délután 3 órakor a Tóth-féle vendéglőben levő egyleti helyiségében választmányi ülést tart. A tárgysorozat fontosságára való tekintettel a választmányi tagok minél nagyobb számban való szíves megjelenését kéri az elnök.

— A Magyarországi Munkások Rokkantségélyző és Nyugdíjgyűlése mohácsi fiókjá folyó hó 31-én, vasárnap délután 3 órakor a Tóth-féle vendéglőben levő egyleti helyiségében választmányi ülést tart. A tárgysorozat fontosságára való tekintettel a választmányi tagok minél nagyobb számban való szíves megjelenését kéri az elnök.

— A Magyarországi Munkások Rokkantségélyző és Nyugdíjgyűlése mohácsi fiókjá folyó hó 31-én, vasárnap délután 3 órakor a Tóth-féle vendéglőben levő egyleti helyiségében választmányi ülést tart. A tárgysorozat fontosságára való tekintettel a választmányi tagok minél nagyobb számban való szíves megjelenését kéri az elnök.

örül, dühöng, megbékül mint a többi ember, hanem úgy, ahogy a magyar paraszt. És itt nem tévedt **Kiss Ferenc** egy hajszálnyit sem, mer úgy a közepébe talált, hogy a szívünk rengett belé.

Az előadás is kellemesebb volt az **Ocskay** brigadérosnál. Jobb, szívesebb s színesebb környezetben játszhatott a kiváló vendégművész s nem volt semmi különösebb, ami rontotta volna az ő nagyerejű játékát s megbívó hallgatását. **Ladomerszky Margit** poétikus felesége, **Hortobágyi** zamatos, kitűnő öreg parasztja, **Sárossy, Vécsey, Mórocz, Szakács Teri, Békeffy, Déry, Horváth** és **Poór** jó karakterfigurái, megfelelő keretet biztosítottak a főszereplőnek.

Sajnos, a mohácsi közönség — szomorú volt ezt látni — a darabot nem eléggé értékelve, — nem töltötte meg egészen a színházat, de akik ott voltak, azok oly lelkesedéssel ünnepelték **Kiss Ferenc**et, ami felért felültenül egy zsufolt ház lap-sával.

Csernoch János

esztergomi érsek, Magyarország biboros-hercegprímása.

Magyarország ezideig utolsó hercegprímása, esztergomi érsek, a római szentegyház presbiter-bibornoka, *Csernoch János*, hétfőn, f. hó 25-én reggel háromnegyed hat óraker hosszas betegség után 75 éves korában elhunyt. Az ország legelső papjának halála az egész Duna medencéjében a trianoni határokon innen és túl is nagy megdöbbenést és mély részvételt keltett. A magyar integritásnak egyik erős és szilárd oszlopa dőlt ki az agg főpap halálával. hogy helyet adjon egy új, fiatal erőnek, aki remélhetőleg megéri az ország feltámadását abból a mélységből, melybe való zuhanásunkat Csernoch János, a most meghalt primás láthatta.

Csernoch János egyszerű földművesszülők gyermekeként született Szakolcán, 1852 június hó 18-án. Ernyedetlen szorgalommal és ritka tehetséggel végezte el tanulmányait. 1874 november hó 18-án történt felszentelése után nem is egész két évvel elnyeri a hittudori fokozatot. A következő években 1880-ban az esztergomi szeminárium hittudományi főiskoláján tanítja az újszövetségi szentírást, 1883-ban hercegprímási titkár, 1888-ban tb. udvari káplán és ebben az évben választják be a Szent István Társulat tudományos és irodalmi osztályának tagjai közé.

1892-ben szülőhelye: Szakolca szab. kir. város néppárti programmal megválasztja országgyűlési képviselővé. Időközben csanádi püspökké nevezte ki a király.

Mélyebben még bele sem nyulhatott az igazi apostoli munkába, amikor a királyi kegy 1911 március 8-án a Városv Gyula halálával megüresedett kalocsai érsekség élére állítja.

Amikor 1912-ben Vaszary Kólos bibornok hercegprímás lemondott e méltóságáról, ismét Csernoch János személye felé fordul az apostoli király tekintete.

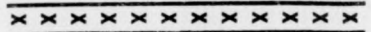
1912 november 20-án megjelenik kinevezése a hivatalos lapban, mire 1913 január 1-én átveszi az esztergomi érseki főegyházmege kormányzását.

A nagy viláégés után a tömegek átlagos erkölcsének emelését jelölte meg a civilizáció alapjaként, mint ahogyan a kulturát féltők is a katolikus egyháztól vártak regenerálást. Ekkor adta ki a jelszót: Vissza az Egyházhoz! Ugyanilyen oktató helynek tekintette a katolikus nagygyűlések előadói asztalát.

Amikor 1914 május hó 25-én bibornokká kreálta X. Pius pápa, a Szent Özséb-templom titulusát adta neki. Külön pápai legatus hozta neki a bibornoki zuchettot, amelyet fényes ünnepségek között vett át. Ugyancsak ünnepiesen nyújtotta át király a pápától kapott bibornok biretumot, míg a bibornoki kalapot a háboru miatt már az új pápától kapta meg, akinek megválasztására Rómába utazott. Mint bibornok két pápaválasztó konklávéban vett részt és tagja volt a kon-

zisztoriális és tanulmányi szent kongregációknak. A két pápaválasztáson kívül egy királykoronázás is jutott osztályrészül, amennyiben 1916 december 30-án ő tette IV. Károly király fejére Szent István koronáját.

Az elhunyt egyházfejedelem temetése pénteken volt s a temetési szertartást *Szmrecsányi Lajos* egri érsek végezte óriási papi segédlettel. A temetésen *Horthy Miklós* kormányzó, *Bethlen István* gróf miniszterelnök, a kormány és püspöki kar tagjai stb. stb.-ek vettek részt. Az elhunytat az esztergomi bazilika kriptájába helyezik örök nyugalomra, nagynevű elődei közé.

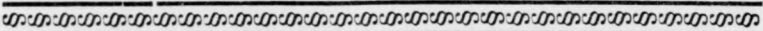

Augusztus–novemberi lakásbérek.

Az augusztus 1-én esedékes negyedévi lakásbérek ismét emelkednek, amennyiben az alapbér 65%-a fizetendő bér gyanánt s azonkívül 3% közüzemi költség,

vagyis összesen az alapbér 68%-a. Alább közlünk egy táblázatot, amelyben az 1917. évi *egész évi alapbér* után augusztus 1-én fizetendő negyedévi összegeket tüntetjük föl *pengőben*. A táblázatból könnyen kiszámítható a negyedévi bér bármely alapbér után.

1917. évi egész évi alapbér K-ban	1927. aug. 1-én fizetendő 65% bér és 3% közüzemi pótlék	
	pengő	fillér
10	1	97
20	3	94
30	5	92
40	7	89
50	9	86
60	11	83
70	13	80
80	15	78
90	17	75
100	19	72
200	39	44
300	59	16
400	78	88
500	98	60
600	118	32
700	138	04
800	157	76
900	177	48
1000	197	20

— **Kitüntetett önkéntes tüzoltók.** A hivatalos lap közli, hogy a belügyminiszter *Vincsek János*, *Márton János*, *Nickmann Károly* és *Grosszinger Jakab* a Mohácsi Önkéntes Tüzoltó Testület tagjai részére a tüzoltás és mentés terén 25 éven át tanusított érdemes munkásság jutalmazására alapított díszéremet adományozta. A kitüntetettek az érdem ünnepélyesen a közgyűlés keretében lesz átadva.

— **Jakabnap.** Mult hétfőn Szent Jakab ünnepén a szállóhegyi kápolnához körmenet ment, hogy Istenáldását kérje az idei szállótermésre. A körmenetet oda is és vissza is *Mihálec Ferenc* káplán vezette, ugyanő mondta a sokaszentbeszédet és misét, míg a magyar szentbeszédet *Kecskés Károly* dombóvári káplán mondta a nagymisét pedig dr. *Frey János* apátplébános. Az idei Jakab körmeneten nagyon sokan vettek részt, ami részben a szép időnek s bizonyára a jó terméskilátásoknak tudható be. Jakab-szálló az idei szép idő következtében bőven volt.

— **100 medikus ingyenes élelmezése a pécsi egyetemen 1927—28. tanévben.** A pécsi m. kir. Erzsébet Tudomány Egyetem Orvoskar Tanártestülete nemeselektű adomány révén abban a helyzetben van, hogy az 1927/28. tanévben 100 orvostanhallgatót ingyenes élelmezésben (ebéd, vacsora) részesíthet. Ezen ingyenes helyek elnyerésének feltétele első sorban a jó tanulmányi előmenetel. Folyamodványok 1927. szept. 1-ig az Egyetemi Menza Vezetőségéhez (Pécs, Rákóczi-ut. 52.) nyújtandók be. Olyanok, akik első felévre iratkoznak be, e folyamodványt a felvételi kérvényhez csatolják.

— **Virilisták figyelmébe.** A vármegyei törvényhatósági bizottság legtöbb adót fizető tagjai névjegyzékének az 1928. évre leendő összeállítás tárgyában elkészített mohácsi adókimutatás a városi adóhivatal helyiségében folyó évi augusztus 15-től augusztus 31-ig bezárólag a hivatalos órák alatt közszemlére lesz kitéve. Az érdekeltek ugyanakkor a szükséges felvilágosítást is ott megkaphatják. Bővebbet a városi hirdetőtáblán és az utcai hirdetőoszlopokon kifüggesztett alispáni hirdetményben lehet találni.

— **Dr. Prohászka Ottokár bronz plakettje.** A Szociális Missziótársulat tagjainak sürgető kérésére elkészítette Istenhez hazatért Püspökújvári dr. Prohászka Ottokárnak bronz dombormű plakettjét. A jól sikerült dombormű mint szobrászati alkotás is kiváló. Bronzba öntött, finoman cizellált, patinált tölkeletes mű, mely támasztóval bíró 20 mm. fekete belga csiszolt márványon nyugszik. A Szociális Missziótársulat által kibocsátott plakettek ovális és körförmében S. M. jelzéssel ellátva kerülnek forgalomba. A plakettek nagyságai: I. 22x32 ovális nagyság 28x42 fekete belga márványlapon 160 P. II. 14x21 cm. ovális nagyság 20x29 cm. fekete belga márványlapon 80 P. III. 7x11 cm. ovális nagyság 10x16 cm. fekete belga márványlapon 30 P. A körplakettek méretei a fentiekhez arányítva kerülnek (három méretben) forgalomba. A mű megrendelhető a Szociális Missziótársulatnál (Krisztina-körút 125.) vagy azoknál az ügynököknél, akik a Szociális Missziótársulat megbízó levelével vehetnek csak fel megrendeléseket. **Az ügynökök nem vehetnek fel pénzt. Az összegeket csekken kérjük.**

— **Talált tárgyak.** Találtak egy kerékpárrendszámtáblát, egy kutyakorbácsot, 20 pengőt, egy rózsafüzért és egy arany női lánc-karkötőt. Igazolt tulajdonosaik átvehetik a rendőrkapitányságon.

— **Hogyan lehetne megszüntetni a rádiókészülékek fűtülését?** Lapunk mult számában a posta részéről egy közlemény jelent meg, amely szakszerűen ismerteti a rádiókészülékek fűtülésének megszüntetését. A dologban azonban egy baj van. Ugyanis fűtülni az u. n. visszacsatolós készülékek szoktak s ezt minden rádió amatőr, aki egy kissé ismeri a rádiót jól tudja. Aki azonban ezt a tulajdonságát a visszacsatolós készüléknek ismeri, az tudja is megszüntetni a fűtülést. A baj ott kezdődik, ha valaki nem ismeri a rádiót. Az ilyen aztán a legnagyobb jóhiszeműség mellett sem tud segíteni a fűtülésen. A segítség módja az volna, ha a posta felkérne valakit a jobb rádióamatőrök közül, aki aztán a posta megbízásából — mondjuk félhivatalosan — végigjárna azokat a rádiótulajdonosokat, akikről azt hiszik, hogy fűtül a készülékük és ezeknek megmutatná a helyes visszacsatolást. Az egésznek barátságos jellege lenne és a készülék tulajdonosa, valamint a szomszédos rádiósok is jól járnának.

— **A sátorhelyi kerti ünnepély sikere.** Mult számunkban beszámoltunk a sátorhelyi főhercegi parkban lefolyt kerti ünnepélyről, mely — mint ujabban értesültünk — nem csak erkölcsileg záródott a legnagyobb sikerrel, hanem anyagilag is. A bruttó bevétel mintegy 5600 pengő, melyből ha a kiadásokat levonjuk, úgy még mindig marad elegendő, hogy a célt, a díszes főoltárt megcsinálhassák a sátorhelyi templomban.

— **A legujabb ősi divatlap-ajdonságok** megérkeztek és a legnagyobb választékban kaphatók *Fridrich Oszkár* könyv- és papirkereskedésében, Mohács.

— **Vigyázatlan esónakosok.** Szerdán délután egy fürdő társaság csónakban a sziget felé igyekezett. A csónakot olyan vigyázatlanul kormányozták, hogy az nekiment a II. Lajos csavargőzőnek. A bennülőknek semmi nagyobb bajuk az ijedelmén kívül nem történt, mert a hajóvezető megállította a hajót s időt adott, míg onnan elszabadultak.

— **A Faluszövetség mozgalma a földbirtokreform igazságos likvidálásáért.** Bár a földbirtokreform teljes végrehajtása a befejezés felé közeledik, mégis nagyon sok súlyos probléma, különösen pénzügyi és jogi természetű vár még ezzel kapcsolatban megoldásra. A *Faluszövetség*, amely eddig is a falusi kisemberek jogos érdekeinek védelmében vett részt a földbirtokreformmal kapcsolatos munkálatokban, elhatározta, hogy a megoldandó sürgős kérdések ügyében mozgalmat indít, hogy teljes melegegedésre fejeződhessék be a földbirtokok helyesebb megosztását célzó reform. A Faluszövetség legutóbbi elnöki tanácsa foglalkozott ezzel a kérdéssel s elhatározta, hogy a földbirtokreformmal kapcsolatos pénzügyi és egyéb kérdések rendezése ügyében a legkiválóbb szakemberek bevonásával *szeptember hó folyamán értekezletet fog egybehívni, amelyen az ügyvel kapcsolatos és a kisemberek védelmét elősegítő javaslatokat fogják kidolgozni.*

— **En is kérek malacot!**
Egy olvasónk írja: Tisztelt Szerkesztő Ur! A Debreceni Hirlapban olvastam, hogy ott egy jó módú és — csodálatos — jószívű bácsi lakik, akinek az a szenvedélye, hogy minél több gyereknek lehessen a keresztapja. Eddig van már husz neki, akiket azonban nemcsak a keresztvív alá tart, hanem, mint jóra való keresztapának illik, minden évben meg is ajándékozik. Az idén például malacokat osztogat. Minden keresztgyermekre egy malacot kap. Nagyon jó tisztelt Szerkesztő Ur! Kér, hogy kissé messze lakik ez a bácsi, mert magamnak 7 drb (mond és olvasd hét) gyermekem van, akiknek szintén van ugyan keresztapjuk, de malacot nem kapunk. Tekintettel arra, hogy éppen malackérdés szerepel nálunk napirenden, nagyon jól esne, ha a kormány elrendelné, hogy minden keresztapja tartozik egy malaccal megajándékozni keresztgyermekét így aztán én 7 (mond és olvasd hét) darab malachoz jutnék, ami nagyon jól esne nekem és családnak gyomrocskáinak is annak idején hurkatöltés idején... Avagy kérem sziveskedjék talán átírni annak a debreceni bácsinak, hogy jelentkezzünk igen sokan, akik tekintettel arra, hogy már meg vagyunk keresztelve, egy kanna vízzel hagyjuk magunkat leönteni a malaccal.

Egy malactalan apa.

— Pécs város és a vaskartel. Pécs városnak vízvezetéki csövekre lenne szüksége, amelyre ajánlatot tettek a magyar gyárak, de a cseh részről is. A kormány egy — egyébként nagyon helyes — rendelete utasítja az összes hatóságokat, hogy csak magyar gyártmányokat rendelhetnek szükségleteik kielégítésére. Néha azonban olyan árkülönbözet áll elő, hogy bizony meggondolandó nagyon a magyar ipar támogatása. Így Pécs város ezen munkálatainál csekély másfél milliárddal kellene többet fizetni a magyar vasért, mint a cseh áruért. A város tanácsa szembeszállva a kormányrendelet utasításaival a cseh rendelés mellett foglalt állást. Az érdekes ügy egyelőre úgy intéződött el, hogy a város a magyar vaskerteltől újból kérte ajánlatának revízió alá vételét, de ha ez még mindig nagy különbözetet mutat, akkor a cseh rendelés mellett dönt. Az ügy nagyon érdekesen világít be a kartelek életébe s a folytatására nagyon kíváncsi a pécsi közönség, amelynek zsebérdékeről van szó.

— Ne játszd a Dunával! Közé hely már az, hogy a Duna minden esztendőben megköveteli a maga áldozatát. Talán akadnak sokan, akik ebben a szomorú tényben csupán a Dunát okozzák s nem veszik figyelembe, hogy legtöbbször — nagyon kevés esetet véve ki — az emberek, jobban mondva az ifjuság könnyelműsége az oka a dunai szerencsétlenségeknek. Akik a Dunán járnak, nem egyszer látják, hogy könnyelmű fiatalok, akik sokszor a csónakkal bálni sem tudnak, kis lélekvesztőbe beleülnek, esetleg nőket is bele ültetnek. Megtörténik azután, hogy vagy megbillen a csónak vagy neki mennek vala-

milyen hajónak, csónaknak a Dunán s a parton állókban megfagy a vér: Na most borulnak fel, most lesz irtózatosszerű szerencsétlenség. Felhívjuk ugy a szülőket, mint az ifjuság figyelmét arra, hogy ne játszon a Dunával, mert csak a megfelelő óvatossággal lehet megakadályozni a sorozatos szerencsétlenségeket!

— A két ovodai ünnepélyen felülfizettek: Dr. Frey János 10 P-t, Páncsics Márk és Fridrich Oszkár 5—5 P-t, Schmidt Károlyné 4 P-t, Wolf Zsigmondné 3 P 80 f-t, dr. Rüll János 3 P-t, Halvax József, Czigler Józsefné, Martinkovics János és Vorisek Lajos 2—2 P-t, Pakusz Károlyné és Varga Jánosné 1—1 P-t, Csomor Józsefné 80 f-t, Pold Ferenc 60 f-t, Rupp Jánosné 40 f-t és Baumgartner Józsefné 30 f-t. — Az előadások tiszta jövedelméből 160 pengőt a fogadalmi templom javára, 40 pengőt a Kath. Legényegylet részére, 10—10—10 pengő pedig a három ovoda részére lett elosztva.

— Birkalopásért feljelentett juhászok. Pávkovics Márton és Tompity József mohácsi gazdálkodók feljelentést tettek juhászaik ellen birkalopás miatt. Pávkovics Márton feljelentésében előadta, hogy a máriagyűdi hegyen a nyírás után nyáját átadta Zundárovics István felfogadott juhásza őrizetére. Most július 24-én, amikor átvette a nyáját egy birka 35 pengő értékben hiányzott. Tompity József ugyanilyen értelmű feljelentést tett Kulutác József ellen, aki a nyáj átadásakor 10 birkával nem tudott elszámolni. A kára 350 pengő. A csendőrségen kihallgatott juhászok beismerték, hogy a hiányzó birkákat elkótyavetelték és a pénzt elitták. M. gondult ellenük az eljárás.

— Hamis ötpengősök. Egy budapesti postahivatalban egy darab hamis 5 pengőt talált a postahivatal egyik tisztviselője. A hamis 5 pengősök ismertetőjelei a következők: Az első oldal közepén elhelyezett öt pengő és a Magyar Nemzeti Bank szöveg betűinek árnyékolása durva és foltos. A Széchenyi fej elmosódott. A Lánchíd hátoldalán levő képek, valamint a háttér primitív kivitelű főleg a háttérben levő épületek rajzának részletei teljesen kidolgozatlanok. A főkapitányság felhívja a közönséget, hogy amennyiben ilyen bankjegyek birtokába jut, azokat a forgalombahozóval együtt a legközelebbi rendőrnél adta át.

— Budapestről Nagynyárádra jutott a bécsi repülőgép. Szombaton kora délután Budapestről elindult Bécsbe egy utasszállító repülőgép. A felhők között azonban viharba került a gép s elvesztette tájékozódását, minek következtében este 6 óra tájban

a mohácsi szőlőhegyek fölé került a gép s innen Nagynyárád felé keringett, ahol alkalmas leszálló helyet keresett. Rövid keringés után a falu melletti plébániai földeken szállt le. Faludi Ádám nyáradi plébános, a falu lakossága azonnal kimentek a repülőgéphez, amelyben tizen ülték, angolok, olaszok, franciák, akik csak itt tudták meg, hogy hova is kerültek. Innen a repülőgépet Sátorhelyre gurították s az utasok az éjszakát Stettner Pál uradalmi igazgatónál töltötték. Másnap reggel startolt a gép, Faludi Ádám plébános megáldotta s rövid percek múlva a repülőgép eltűnt a felhők között Bécs felé.

— A méh, mint áldás. Kedves Szerkesztő Uram! Ne tessék azt hinni, hogy nemzetgazdasági értekezés következik ezután a cím után. Dehogy! Sőt sokkal jobb. Történt ugyanis, hogy Zalaegerszeg egy nagy tekintélynek örvendő városatyja kertjében levő méhese körül sétált, amikor egy méh véletlenül a szájába repült és persze — hiszen azért méh — megcsipte a nyelvét. A városatyja nyelve ettől annyira megdagadt, hogy alig fért el a szájában. Beszéli persze egyáltalában nem tudott és ez az, amit szóvá akarok tenni. Nem lehetne-e ezt a módszert gyorsan pergő, nagybeszédű anyósok elleni védekezésre felhasználni. Nem veszélyes a dolog, de tessék elképzelni, milyen áldás volna a kis méhecske, amely nyugalmat, békét, csendet hozna sok-sok meggyőrt vő lakásába, életébe... Kérjük az illetékeseket gondolkozzanak ezen egy kissé. **Egy vő, aki féli az anyósa nyelvének fuliánkjától.**

— „Selektor“ magtisztító és nemesítő gép Mohácson. Köszl Ottó mohácsi magnemesítő nemesített magvai tisztítására és kiválasztására egy „Selektor“ gépet szerzett be. Miután jelenleg a saját magvai mennyisége a gép teljesítőképességéhez még csekély, úgy a gépet az önköltségek megtérítése ellenében a gazdatársadalom rendelkezésére bocsátja. Kiváratra üszög stb. elleni és saját rendszerű stimuláló (a növést serkentő és a hozamot szaporító) csávázások is foganatosíthatnak. Hazánk többtermelése szempontjából örömmel üdvözljük ugy a „Selektor“ mint a stimuláló csávázások bevezetését Mohácson. (Lásd lapunk mai hirdetését.)

— Ostorral az autó utasaira ütött. A Varga-féle berautó hét-főn délután, Jakab napkor a szőlőbe igyekezett. Utközben Jaksics Mihály kocsijával találkoztak, akiknek lovai megijedtek az autótól. Jaksics előlötti mérgében az autó utasai közzé sujtott ostorával s a bennülő Tömör Kálmánét a szemé alatt találta. Az ostor mély sebet ejtett. Az eljárás Jaksics ellen megindult.

— Számos női bajnál a természetes »Ferenc József« keserűviz használata végtelen nagy megkönnyebbülést szerez. A nőorvosi klinikák bizonyítványai tanúsítják, hogy a rendkívül enyhe hatású FERENC JÓZSEF vizet különösen a szülészeti osztályon a legjobb sikerrel alkalmazzák. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— A lövész-egylet felhívja tagjait, hogy folyó hó 31-én délután 4 órakor a Schmidt-féle téglagyárban megjelenni sziveskedjenek.

— Gyümölcsészeti és méhészeti kiállítás Keszthelyen. Augusztus hó 6—8-án Keszthelyen gyümölcsészeti és méhészeti kiállítás lesz. A kiállítás közelebbi feltételei után érdeklődők forduljanak a Balatonmelléki Gyümölcsészeti és Méhészeti Egyesülethez Keszthely.

— Kedvezményes utazás a nagykartali országos szántógépbemutatóra. A kereskedelemügyi miniszter a gazdaérdekeltségek kérésére a Nagykartalon (vasutállomás Aszód) rendezendő országos szántógépbemutatóra az államvasutakon és a Máv. kezelésében levő helyiérdekű vonalakon 50 százalékos utazási kedvezményt engedélyezett. Igazolványok kiállítását a rendező bizottságtól, Budapest, IX. Köztelek utca 8. kell kérni, ugyanakkor 80 fillér küldendő be az igazolvány díja és postaköltség fejében. A levélben meg kell nevezni azt az állomást, ahol a kérelmező utazását megkezdi.

— Anyakönyvi bejegyzések szerint 1927. évi július hó 22-től július 29-ig. Születések: Karapánczsi Mária, Kovács Lajos, Acél Ilona Aranka. Házasságkötések: Takács József és Hermann Anna, Szeliczki Ignác József és Varga Katalin Margit, Karmarek József és Schweier Anna, Pápai István és Lakatos Mária, Gyenis János és Kedves Mária Magdolna. Halálhíradások: Szűcs János 76 éves, Juhász Józsefné 60 éves, Karapánczsi István 59 éves, Mutávcics Ferenc 3 éves, Budzsákia Andrásné 79 éves, Tóth Mihály 64 éves, Szabó János 77 éves.

Felelősszerkesztő:

ZSUZSITS ANDRÁS.

Laptulajdonos és kiadó:

FRIDRICH OSZKÁR

NYILTTÉR

(Az e rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség).

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, kik az örökkön felejthetetlen, forrón szeretett nejem, testvér és rokon

HALEKSY ALBERTNÉ szül. EGRICH LUJZA

elhunyta alkalmából részvétükkel vagy a temetésen való megjelenésükkel fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, fogadják ezután hálas köszönetünket.

Mohács, 1927. évi július 20.

HALEKSY ALBERT.

Az amerikai rendszerű

„DELMA“

a legélvezetesebb alkoholmentes üdítő ital.

Kapható mindenütt!

Kapható mindenütt!

Megrendelhető a mohácsi főelárusítónál:

HOFFMANN ÉS TÁRSA cégénél, Mohács.

Telefon 36.

SCHLITZER EMIL

kocsigyártó, szijgyártó, nyerges,
kárpitós és fényező

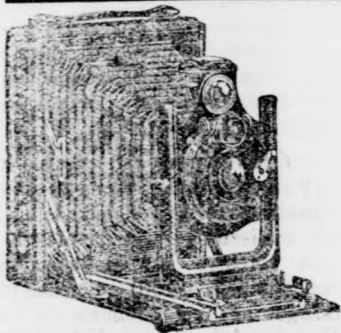
Mohács, Horthy Miklós
ut és Árok-utca sarok.

Vállal, készít és állandóan
raktáron tart e szakmákba
vágó kész munkát elsőrendű
kivitelben és olcsó árban.

Ugyanott jó házból való 2 fiu
tanoncul felvétetik.

Borbély üzlet

tíz éve fennáll, eladó.
Cím a kiadóhivatalban.

Fényképezési gépek,
lemezek, filmek, papírok és az
összes fényképezési kellékek
nagy választékban, gyári árak-
ban. — A Zeiss-Icon (ezelőtt
Ica) dresdni és a Gewaert
belgiumi gyárak lerakata.

MELTZER EMIL

drogeria az arany kereszthez.
Telefon 128.

Jó házból való fiu

tanoncnak felvétetik
Bezeredy mechanikus.

Vetőgép

keveset használt eladó. Ugyan-
ott egy speditör koci és két
keveset használt hintó eladó.
Cím: **Telefon 136.**

Minden leány, asszony és férfi
csak **Pannónia sört** iszik,

mert

a **Pannónia sör** a legegészségesebb,

a **Pannónia sör** a legüditőbb

a **Pannónia sör** erőt ad.

Nem szidja meg az asszony,

ha a **Pannónia sör** marasztalta valahol s

ha **Pannónia sört** tart néhány

üveggel az ő számára is itthon.

KAPHATÓ:

**minden vendéglőben és fűszer-
kereskedésben.**

Mohácsi képviselője:

Lettnigg Alajosnál

Telefon szám: **65.**

ZSUZSITS ANDRÁS hitelirodája

Szentháromság-utca 1. sz. (rég. városháza.)

Folyósít: hosszulejáratu, törlesztéses kölcsönöket

8.8% kamattal 100%-os kifizetéssel.

Rövid lejáratu kölcsönöket váltóra és kötelezvényre

9—12% kamattal

1, 5, 10, 15 és 25 éves kölcsönök.

Előzetes költség nincs!

Díjtalan felvilágosítás minden kölcsön ügyben.

Jó házból való polgárista
kosztos diák
gyermektelen házaspárnál
teljes ellátásra
felvétetik.

Cím a kiadóhivatalban.

TANONC
fizetéssel felvétetik

FRANKL SAMU
rövidáru üzletében.

A nemesített magvaim tisztí-
tására és kiválasztására beszerzett

SELEKTOR

magtisztító és nemesítő gépet a
gazdák rendelkezésére bocsájtom.
Az önköltségek (géphasználás,
üzemköltség stb.) ellenértéke fe-
jében 1 mm. buza után 2 kg.
buza fizetendő.

Idővesztés elkerülése végett
a gazdák az előjegyzés sorrend-
jében kerülnek a géphez.

A gép a vidékre is megy,
amennyiben a tisztításra bejelen-
tett mag egy helyben legalább
1000 mm.

Kívánatra üszög stb. elleni és
saját rendszerű stimuláló (a nő-
vést serkentő és a hozamot sza-
porító) csávázások.

Előjegyezni lehet mindennap
(vasárnap is) 9—12 délelőtt és
2—6 ig délután Báró Eötvös-utca
(Zsidótemplom-utca) 14. sz. a
tejszarnok mellett.

Figyelmeztetem, hogy a „Selek-
tor“ által végezhető tökéletes
tisztítás és kiválasztás után való
nemesítés semmiféle más géppel
(pld. rostákkal, konkolyozóval
stb.) nem érhető el.

Köszl Ottó.

A mohácsi VI. Vámörszakasz
parancsnokság (Dobozgyári
laktanya) azonnali belépésre

KOCSIST

keres. Jelentkezni naponta
9—12 óra között a parancs-
nokságnál lehet.

Üzlet áthelyezéssel kapcsolatban

Ingyen kölni-nap!

1927. aug. hó 1-én Hétfőn:

HALEKSY ALBERT
Korsó-drogériájában

Ó-Városháza új helyiségében

Minden vevő **ingyen** kap egy eredeti

Frank-Japán-kölni vizet

és egy Couv Calderara Chypre Champoont.

Kereskedők, iparosok figyelmébe!

Ne
mázojja
hirdetéseit, használjon

TIP-BETÜT!

nem lesz többé festékes a keze, nincs
szüksége rajzolóra, bélyeget ragasztani mindenki
tud. A folytatólagosan leszakítható „TIP-BÉLYEGBETÜK“
egyszerű egymásután való ragasztása által papíron, kartonon,
fatáblán, ablakon, kirakatain, üzletében stb. mindenki
sajátkezüleg készíthet legszebb kirakati és
más feliratokat, árjelzéseket.

Kapható három féle
nagyság-
ban

FRIDRICH OSZKÁR
könyv- és papirkereskedésében, MOHÁCS.

A
JÖVŐ
TANÉVRE

Iskolakönyvekre

ELŐJEGYZÉST
MÁR MOST
ELFOGAD

FRIDRICH OSZKÁR

könyv- és papirkereskedése Mohács, Horthy Miklós ut 36. szám.

Házeladás.

2 szoba, 1 konyha, 1 kamra,
2 istálló és pajtából álló ház
szabadkézből eladó. Bővebbet:

Kovaacsics Jánosnál,
Árok-utca 28. szám.

Lakatos segédet és tanoncot

felvesz

Schneider Sebestyén
lakatos mester.

Kézimunka üzlet.

Szentháromság-utca 1. (Régi városháza.)

Modern előnyomda

Gouvré Gépkötés Plissé Géphimzés
Csoda plissé Ájurozás Kézi filé Gobelinek
Kézimunka kellékek. Menyasszonyi kelengyék ki-
himzése. Koszoruk, fátýolok és művirágok.
Rövid és szövött áru.
Szives pártfogást kér

Breuer Dezsóné.

Értesítés.

Tudomására hozom a nagyérdemű közönségnek, hogy
Mohácscon, Báró Eötvös-utca 24. sz. alatt (Iparoskör mellett)

kelme és selyemműfestő és vegyészeti
ruhatisztító intézetet nyitottam,

hol elvállalok minden e szakmába vágó festést, ugymint
mindennéven nevezendő selymet, szövetet és pamutot,
gyapju és pamut fonalat minden elképzelhető színben. Ugy-
szintén tisztítok vegyileg férfi, női ruhákat, terítőket, sző-
nyegetek stb., stb.

Egyben értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a
tisztítandó és festendő ruhákat Govnik gőzmosodában is
leadhatják.

Szives pártfogást kérve maradtam tisztelettel

KOLEP GYULA vegytisztító és kelmepestő

Piaci árak:

a szerdai hetipiacon

Buza	26.50 P
Zab	20.— P
Rezs	24.— P
Tengeri morzsol	22.— P
Sörárpa	22.— P
Bab	— P

**Mezőgazdasági és Iparbank
részvényt vesznek.**

Cím a kiadóhivatalban.

**Uj Fiat kiskocsimmal
autófuvarokat**

mélyen leszállított km. díj
mellett vállalok.

Varga Ferenc.
Telefon 103.

Ha fuvarost keres

ott a

„DUNA” szállítási vállalat

az

a legpontosabb és legolcsóbb.
Telefon 114.

Ajándékát

mélyen leszállított áron

PÁNCSITS ÉKSZERESZNÉL VEHETI

Nagy raktár: arany, ezüst függők,
láncok, karkötők, gyűrűkben.
Ezüst és Alpaca ridikül, ciga-
retta szelencék, sétabot, evősz-
köz, disztárgyakban.

Órák és double árukban.
Ugyanott javítás, vésés és köfog-
lalás készül.

Üzletáthelyezés.

Van szerencsém a mélyen tisztelt
közönség szives tudomására
adni, hogy üzletemet

az Ó-városház épületébe,

a Korona-szállodával szemben
helyeztem át.

A mélyen tisztelt közönség to-
vábbi szives pártfogását kérve,
vagyok

kiváló tisztelettel:

Bezerédy István

mechanikus.

Egy jó minőségű
Copy Of Stradivarius
Leipzig

gyártmányu
FELES HEGEDŰ

eladó. Megtekinthető
a kiadóhivatalban.

Irodai alkalmazást

keres a délelőtti órákra 7—1-ig
férfi.

Cím a kiadóhivatalban.

Értesítés.

Értesitem a mélyen tisztelt
vevőimet és vásárló közön-
séget, hogy

fűszeráru osztályomat, rőfős
és készruha raktáram érin-
tetlen hagyásával, Erdős
Gyula urnak adtam át, ki
a fűszeráru üzletet rövid-
áru és csemege árukkal
kibővitve házamban tovább
vezeti.

Amidőn a szives bizalomért
köszönetet mondok, kérem
azt Erdős Gyula urral szem-
ben is fentartani.

Teljes tisztelettel

Halász László.

Értesítés.

Értesitem a m. t. közön-
séget, hogy

**Halász László ur
fűszer osztályát**

átvettem, rövidáru és csemege
áruval kibővitve Horthy Mik-
lós ut 40. sz. alatt tovább
vezetem és kérem a m. t. kö-
zönség szives pártfogását.

Teljes tisztelettel

Erdős Gyula.

Üzlet áthelyezés!

Van szerencsém mélyen tisztelt vevőim tudomására
adni, hogy

üzletemet a Király ut és Vörösmarthy-u. sarkára

(Schmidt gyógyszerházzal szemben) helyeztem át, ahol a
legujabb női és férfi angol és francia ujdonságokból állandó
nagy raktárt tartok és ezeket a legjutányosabb áron adom.

ROSENTHAL LAJOS

rőfős- és divatárkereskedő.

Telefon 111. sz.

Telefon 111. sz.

Áthelyeztetett a buzatéren most épült új városházába

Olcsó pénzkölcsön!

Földre törlesztéses kölcsön (hosszu pénz) a felvett összeg
mindenkor visszafizethető: évi kamat 7.5%-ra,

Házra és házrészre, mely összeg mindenkor visszafizethető
évi kamat 10%-tól, földre 9%-tól,

Oly földre és házra, melynek Dárdán van a telekkönyve
évi kamat 12%-tól,

Továbbá pénzt azonnal folyósítok váltóra és értékpapírokra.

PAUER EMIL hitelvállalata

MOHÁCS, Király-ut új városháza

Witt József vaskereskedéssel szemben.

KLEIN JENŐ Kereskedelmi és Hitelirodája

Mohács. Telefon 101.

Király-utca 17. Ujvárosház hátsó bejáratával szemben.

Hitelosztály.

Hosszulejratu törlesztéses kölcsönök
ingatlanokra
Váltó kölcsönök azonnali folyósításra.
Váltó kölcsönök betáblázásra.

Közvetítési osztály.

Házak vétele és eladása.
Lakás bérlet és bérbeadások.
Mindennemű helyiség bérlet és bérbé-
adások.

KÉPVISELETEK.

Irógép és mindennemű írógép kellékek.

Következő képviselők kizárólag viszonteladókat érdeklík:

Cukorka, csokoládé, kötött-szövítt, rövidáru, D. M. C. áru, cernák, pamutok, rum,
konyak, likőr, hagyma, paprika, gyékényáru, dohányzó cikkek, cipőkrem, szappan stb.

Házak nagy választékban kaphatók.

Keresek megbízóim részére családi és üzletházakat.

Üzlethelyiségek kaphatók.

Házak jóforgalmu üzletekkel eladók.

Saját érdekében lépjen velem érintkezésbe.

FRIDRICH OSZKÁR KÖNYVNYOMDÁJA, MOHÁCS.

Vagon tételben érkeztek

dunsztos, uborkás és kocsmái
üvegek, poharak, szervizek és
porcellán edények a legolcsóbb
árak mellett kaphatók.

Képkerekezések, valamint épü-
let üvegezések a legszebb és
legpontosabb kivitelben, a leg-
olcsóbb áron készülnek

Hamberger Ferencnél.

Butorozott szoba

kiadó.

Cím a kiadóhivatalban.

Halló!

Halló!

Hová megy vasárnap?

A legszebb kirándulólhely

ZAGG FERENC vendégloje

a szigeten, ahol

Horváth Misi zenekara

hangversenyez. (Az áradás
vize már leapadt.)

Használt

ZONGORA

eladó, esetleg részletfizetés re is
Cím a kiadóhivatalban.

Házeladás.

Kossuth Lajos-utca 35-
számu ház eladó.

ŐZV. KÉSZ ANTALNÉ.

Téli koks szükségletét már
most beszerezheti!

Megérkezett hajórakomány
gázgyári prima

dió koks

Szász és Társa

tüzifa és szénkereskedők
Báró Eötvös u. 19.

Telefon 117.

Keresünk

a pénzügyörség elhelyezésére
megfelelő helyiségeket. Sürgős
ajánlatok

pénzügyöri szakasz Mohács.

Elcserélném

Pestszentlőrinci köztisztviselő
telepen levő 600 □ öl házhelye-
met, Mohácson házáért, esetleg
házhelyért.

Cseh Gyula

Budapest, I. Atilla-utca 8. III/L.